
ВОЛОДИМИР ОЛЕКСАНДРОВИЧ ПАЩЕНКО

У понеділок, 19 квітня 2010 року, в Києві у віці 62-х років пішов із життя Володимир Олександрович Пащенко. Помер професор, завідувач кафедри, який 18 років працював на посаді ректора Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка. Раптова хвороба стала трагічним і дуже несподіваним завершенням життєвого шляху. Йому б ще жити та жити, працювати, робити добро... а його немає серед нас.

Я зазнаючись з Володимиром Олександровичем у 1975 році, коли він закінчував філософський факультет Київського державного університету імені Т.Г.Шевченка, а я тільки-но вступив на перший курс відділення філософії. Ми зустрілися у читальній залі для студентів філософського факультету яка тоді була у червоному корпусі — брали книги. Розговорилися і з того часу, так трапилося, підтримували постійний зв'язок. Я, можливо, і до Полтави після закінчення університету потрапив зважаючи на захоплюючі розповіді про цю благодатну землю, а особливо про його рідну решетилівщину. І ніхто у ті часи не думав, що він стане знаним педагогом, членом Національної академії педагогічних наук України, заслуженим працівником освіти України, членом Національної спілки журналістів України, Президентом Полтавського обласного відділення Українського фонду культури, Президентом Полтавського обласного відділення Малої академії наук.

Педагогічну діяльність Володимир Олександрович розпочав у 1972 році вчителем історії Фарбованської загальноосвітньої школи Яготинського району Київської області. Потім була аспірантура Інституту філософії Академії наук УРСР, захист кандидатської (1983), докторської (1994) дисертацій.

Із вересня 1975 року й до останньої миті життя В.О.Пащенко було нерозривно пов'язане з Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г.Короленка де він пройшов шлях від асистента кафедри філософії, заступника декана, декана, завідувача кафедри, проректора і нарешті ректора цього вишу. Під його керівництвом значно зріс науковий потенціал кафедр, навчальний заклад здобув університетський статус. Кілька років поспіль університет ставав переможцем рейтингів «Золота Фортуна» та «Софія Київська». Володимир Олександрович був од-

ним із провідних учених у галузі дослідження проблем державно-церковних відносин в Україні в ХХ столітті, учнем В.К.Танчера. Він створив авторитетну наукову школу, яка нині активно готує наукові кадри. Є автором понад 370 публікацій, із-поміж яких численні теоретичні праці з історії та сучасності Церкви в Україні, філософії релігії, католицизму та православ'я, педагогіки. Пашенко був одним із організаторів дослідження релігійної ситуації на Полтавщині. В Інституті філософії він завжди займав авторитетні позиції. Важко описати всі напружені битви «малої політики», в якій йому довелося брати участь; поміркований, спокійний, відданий своїй справі, він умів добитися цілей які постають перед науковцем такого гатунку. Як у вченого та адміністратора у Пашенка була одна головна особливість: він мав виняткове чуття на перспективні наукові проблеми і на перспективних людей. Коли його умовили обійняти посаду ректора Володимир Олександрович виявив цю безцінну рису — знав кожного викладача, допомагав кожному талановитому студенту.

Внесок В.О.Пашенка в українську науку, освіту та культуру гідно поцінований. Його відзначено орденами і медалями, Почесними грамотами Верховної ради та Кабінету Міністрів України, Всеукраїнською премією імені Івана Огієнка, преміями імені Самійла Величка, Панаса Мирного, Івана Котляревського, Володимира Короленка. Про його наукові здобутки відомо й за кордоном: його ім'я занесено до Блакитної книги «Інтелектуали світу» (Кембридж), до книги «Великі уми ХХІ століття», нагороджений срібною медаллю Оксфордського університету за наукові досягнення.

Останнім часом В.О.Пашенко був головою спеціалізованої ради з педагогіки, головним редактором часопису «Історична пам'ять», збірника «Наукові записки Полтавського педуніверситету», членом редакційних колегій кількох наукових видань. Він до останнього подиху активно займався громадською та просвітницькою роботою. Пройшовши шлях від сільського учителя до академіка, В.О.Пашенко був по правді взірцем для молоді. Його життєва філософія — це конкретні справи на благо розвитку освіти й педагогічної науки України, формування особистості Учителя, Людини, Громадянина.

Саме таким шляхом — чесним, ясным і зрозумілим для всіх — і пішов у вічність наш незабутній філософсько-історичний побратим. Світла пам'ять про нього з нами назавжди.

Петро Кравченко